

ปัญหาเกี่ยวกับความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 :
ศึกษารณิศความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา*

ปรัชญา พานทอง**

บทนำ

ปัจจุบันผู้ประกอบการซึ่งกระทำความผิดกฎหมายอาญาหลายประเภท มีรายได้จากการประกอบอาชญากรรมดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมาแปรสภาพ เปลี่ยนรูป หรือแปลงให้เป็นทรัพย์สินใหม่ เปรียบเสมือนการทำให้ทรัพย์สินที่สกปรกให้กลายเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบหรือเป็นทรัพย์สินที่สะอาด อันเป็น “การฟอกเงิน” จนทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถที่จะดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นหรือสืบย้อนกลับไปเพื่อหาต้นตอหรือแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเหล่านั้นเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไปได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดเหล่านี้สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวกลับไปใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชญากรรมหรือกระทำความผิดกฎหมายต่อไปได้อีก ซึ่งเป็นผลให้มีการประกอบอาชญากรรมมากขึ้นและกว้างขวางขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นการสร้างปัญหาที่ทวีความรุนแรงให้กับสังคมโดยรวมและเป็นปัญหาที่ยากที่จะดำเนินการโดยลำพังเพื่อแก้ไขให้จบสิ้นได้โดยง่ายอีกด้วย และโดยที่กฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้เท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ขึ้นมาใช้บังคับ โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะแรกกำหนดความผิดมูลฐานไว้ 7 ประเภท ต่อมามีการแก้ไขหลายครั้ง รวมถึงได้นำความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้าเข้ามาเป็นหนึ่งในความผิดมูลฐานด้วยทำให้ปัจจุบันนี้มีความผิดมูลฐานทั้งสิ้น 21 ประเภท

* บทความนี้เรียบเรียงจากสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542: ศึกษารณิศความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2558

** นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีทั้งมาตรการลงโทษทางอาญา ที่กระทำการฟอกเงินและมาตรการทางแพ่งคือให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายตามความผิดมูลฐานซึ่งไม่สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากการที่ศาลจะพิจารณาพิพากษาลงโทษทางอาญาและริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจะต้องมีพยานหลักฐานที่แจ้งชัดและปราศจากข้อสงสัย แต่มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เริ่มต้นเพียงอาศัยเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้ายปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน คณะกรรมการธุรกรรม หรือเลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วแต่กรณี ก็มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นไว้ชั่วคราวได้ไม่เกินเก้าสิบวันตามมาตรา 48 ซึ่งมาตรการดังกล่าวมีลักษณะเด่นคือสามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ แม้ผู้กระทำความผิดจะยังไม่ได้ถูกลงโทษทางอาญาตามคำพิพากษาของศาลในความผิดที่ได้กระทำ อีกทั้งยังสามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้แม้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะถูกจำหน่าย จ่าย โอนหรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้ง ก็ทอดและไม่ว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใดก็ตาม

การที่จะกำหนดความผิดอาญฐานใดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นมีหลักเกณฑ์ว่าควรเป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีรูปแบบและวิธีดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม มีรูปแบบและลักษณะการประกอบอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม และเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

แม้ความผิดมูลฐานที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา จะเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ แต่กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา นั้นประกอบด้วยกฎหมายหลายฉบับ หนึ่งในจำนวนนั้นคือกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ซึ่งแต่ละฉบับจะประกอบด้วยลักษณะของความผิดที่แตกต่างกันไป บางฉบับมีโทษค่อนข้างรุนแรง แต่ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ นั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากกฎหมายฉบับอื่น ๆ เนื่องจากลักษณะการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ไม่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ เป็นแต่เพียงการละเมิดลิขสิทธิ์ต่อเอกชนเป็นการส่วนตัว ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัว ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคมส่วนรวมแต่อย่างใด แต่เป็นความผิดอาญาประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนคนหนึ่งคนใดเป็นการส่วนตัวเท่านั้น มีความเป็นอาชญากรรมน้อย เมื่อผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดตกลงยอมความกันโดยอาจยอมชดใช้ค่าเสียหาย

ให้แก่กัน สิทธินำคดีอาญามาฟ้องร้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 ผู้เสียหายและเจ้าพนักงานของรัฐไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในความผิดฐานนั้นได้อีก ทั้งทางอาญาและทางแพ่ง จึงไม่มีเหตุผลอันใดที่จะดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดอีกต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เมื่อกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ เป็นความผิดอันยอมความได้หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัว ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคมส่วนรวมแต่อย่างใด ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ในทางเศรษฐกิจแต่เป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อเอกชนส่วนตัว เป็นเพียงการละเมิดลิขสิทธิ์เท่านั้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 66 จึงบัญญัติให้ความผิดในลักษณะนี้เป็นความผิดที่สามารถยอมความกันได้ หากผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดสามารถตกลงกันได้โดยยอมชดใช้ความเสียหายให้แก่กัน และไม่ติดใจดำเนินคดีอาญาต่อกันและถอนคำร้องทุกข์ไม่ว่าเวลาใดก่อนศาลพิพากษาคดี คดีอาญาที่ผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ไว้ก็จะระงับลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 ผู้เสียหายและเจ้าพนักงานของรัฐจึงไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในความผิดฐานนั้นได้อีกทั้งทางอาญาและทางแพ่ง แตกต่างกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่ว่าจะเป็นทางแพ่งหรือทางอาญาจะเริ่มต้นจากความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามเป็นเบื้องต้น คือจะต้องมีการกระทำความผิดมูลฐานใดมูลฐานหนึ่งก่อน และเกิดเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิดมูลฐาน ซึ่งเรียกว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นว่า ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และนำไปสู่มาตรการการริบทรัพย์สินหรือขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 51 หรือถ้ามีการโอนหรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้นก็จะมีความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา 5 ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การกำหนดลักษณะความผิดมูลฐานจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งการที่จะกำหนดความผิดอาญาฐานใดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น มีหลักเกณฑ์ว่าควรเป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีรูปแบบและวิธีดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม มีรูปแบบและลักษณะการประกอบอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม และเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

การนำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดส่วนตัว ไม่เป็นความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม มากำหนดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งเป็นความผิดที่มีรูปแบบและวิธีดำเนินงานมีลักษณะเป็นอาชญากรรม ความผิดที่มีรูปแบบและลักษณะการประกอบอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ จึงขัดกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะความผิดมูลฐานดังกล่าว อันมีผลทำให้ผู้กระทำความผิดอาจถูกดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ด้วยมาตรการทางแพ่ง คือศาลอาจมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน และถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงินอีกด้วย

เป็นที่เห็นได้ว่าการที่กฎหมายกำหนดให้นำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์มาเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 (13) จึงเป็นการใช้มาตรการทางแพ่งและทางอาญามาดำเนินการกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัวเกินความจำเป็นแก่การดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์ในการตรากฎหมาย ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับความเดือนร้อนถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินและอาจถูกศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน และอาจถูกดำเนินคดีในความผิดฐานฟอกเงินดังกล่าวมาแล้วข้างต้น หากไม่กำหนดให้นำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์มาเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นความผิดต่อส่วนตัว และเป็นความผิดอันยอมความได้ เมื่อผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดสามารถตกลงกันได้และได้ถอนคำร้องทุกข์คดีอาญาก็ระงับสิ้นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 ผู้เสียหายและเจ้าพนักงานของรัฐไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในความผิดฐานนั้นได้อีก ทั้งทางอาญาและทางแพ่ง หลังจากนั้นผู้กระทำความผิดก็สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ ไม่ต้องถูกศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินได้ และเมื่อโอนทรัพย์สินให้บุคคลอื่นก็ไม่ต้องถูกดำเนินคดีฐานฟอกเงิน การนำกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์มาเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงเป็นการนำมาตราทางแพ่งและทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีมาตรการที่เข้มข้น หนักกว่าและรุนแรงกว่ากฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ตลอดจนเป็นนำกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลมาใช้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัว อันเป็นมาตรการที่เกินความจำเป็นแก่การดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ดังที่บัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ว่า

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ได้แก่การจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน การจำกัดเสรีภาพในการสื่อสาร การจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน การจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการ

อย่างไรก็ตามการกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นการใช้สิทธิที่ไม่สุจริตก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของสินค้าหรือผู้สร้างสรรค์งานที่ได้รับเริ่มโดยใช้สติปัญญาความรู้ ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของตนเองในการสร้างสรรค์ แม้จะเป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้ยอมความกันได้เนื่องจากเป็นความผิดต่อส่วนตัว แต่หากปล่อยให้ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นผู้ค้ารายใหญ่ หรือการกระทำความผิดขนาดใหญ่ สร้างความเสียหายได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ก็จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์งานเกินควร ดังนั้นเพื่อให้การกำหนดลักษณะของความผิดมูลฐานในส่วนที่เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ให้มีความชัดเจน จึงแยกการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์อันเป็นความผิดอันยอมความได้หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัวซึ่งเป็นการกระทำความผิดรายย่อย ออกจากการกระทำความผิดขนาดใหญ่ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก

ทั้งนี้เพราะผู้กระทำความผิดรายย่อยมีรายได้จากการละเมิดลิขสิทธิ์จำนวนไม่มาก ส่วนมากบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์มักจะมอบหมายให้ตัวแทนมาดำเนินการและสามารถตกลงกันได้โดยการจ่ายค่าปรับหรือชดใช้ค่าเสียหายตามที่ตัวแทนต้องการและตกลงเลิกแล้วต่อกัน เช่นขายสินค้าญี่ปุ่นที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือแผ่นซีดีปลอมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ หรือกระเป๋าซึ่งเป็นผู้ขายสินค้ารายย่อย เสื้อผ้า น้ำหอม ฯลฯ ก็ไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่ในกรณีที่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่เช่นโรงงานผลิตสินค้า ประกอบธุรกิจผลิตสินค้าปลอมในลักษณะที่เป็นการค้า โดยการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นจำนวนมาก ๆ เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียง ราคาแพง ๆ เช่นกระเป๋าแบรนด์เนม แล้วส่งไปจำหน่ายกับผู้ค้ารายย่อยและมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเป็นจำนวนมาก กรณีนี้ส่วนมากเมื่อถูกจับได้เจ้าหน้าที่จะยึดสินค้าโดยไม่มีการตกลงประนีประนอมยอมความ กรณีนี้ควรจะกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพราะจำนวนสินค้าและจำนวนเงินมีเป็นจำนวนมาก และควรดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และดำเนินคดีอาญฐานฟอกเงินด้วย เพราะทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก

2. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดมูลฐานและมีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น สามารถนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปใช้ในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามความผิดมูลฐานได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 58 วรรคแรกที่ว่า “ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดใด เป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ออกมาอุดช่องว่างในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น อันเป็นการแก้ไขปัญหาการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายอื่นที่ไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้วไม่เป็นผล หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วเกิดประโยชน์กับทางราชการมากกว่า จึงเป็นแนวทางอีกทางหนึ่งที่จะใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ได้ผล

มาตรา 58 มุ่งเน้นไปที่ตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน โดยกระบวนการร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน ไปเสริมกับมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการริบทรัพย์สินในทางอาญาในความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 ได้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายนั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นได้แม้จะไม่มีผู้ใดถูกลงโทษในการกระทำความผิดนั้นตามคำพิพากษาในคดีอาญาก็ตาม

แต่โดยเหตุที่ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ ไม่เป็นความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม แต่เป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อเอกชนส่วนตัว เป็นเพียงการละเมิดลิขสิทธิ์เท่านั้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 66 จึงบัญญัติให้เป็นความผิดที่สามารถยอมความได้ หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัว เมื่อผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดตกลงยอมความกันได้โดยยอมชดเชยค่าเสียหายให้แก่กัน และไม่ติดใจดำเนินคดีอาญาต่อกันและถอนคำร้องทุกข์ไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนศาลพิพากษาคดี คดีอาญาที่ผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ไว้ก็จะระงับลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 ที่กล่าวว่า ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำ

คดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ผู้เสียหายและเจ้าพนักงานของรัฐจึงไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำ ความผิดในความผิดฐานนั้นได้อีกทั้งทางอาญาและทางแพ่ง แต่ต่างกับความผิดมูลฐานอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่ส่วนใหญ่เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ที่ไม่สามารถตกลงยอมความกันได้ มีรูปแบบและวิธีดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมเช่นความผิด เกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธสงคราม เป็นต้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำ ความผิดจนกว่าคดีจะถึง ที่สุด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา เพื่อให้ศาลลงโทษผู้กระทำ ความผิดและมีคำสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดนั้น เพราะหากศาลไม่สามารถลงโทษผู้กระทำ ความผิดได้ ศาลก็จะสั่งให้ริบทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดไม่ได้ หากดำเนินการตามความผิดมูลฐานแล้วไม่สามารถริบทรัพย์สินนั้น ได้ ก็จำเป็นต้องนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ไปดำเนินการกับทรัพย์สินที่ เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการอุดช่องว่างในกรณีที่ถูกกฎหมายอื่นไม่สามารถดำเนินการกับทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดได้ ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการที่เหมาะสมแล้ว มิฉะนั้นจะเป็นช่องว่างให้ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดหลุดพ้นจากการดำเนินการทางกฎหมายได้ แต่การนำ มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ไปดำเนินการกับทรัพย์สินที่ เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิด ต่อส่วนตัวได้อีกทั้ง ๆ ที่สิทธิในการนำคดีอาญาและคดีแพ่งมาฟ้องระงับไปเนื่องจากผู้เสียหายไม่ตั้งใจ เอาความและเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ อีกแล้ว จะส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินของผู้กระทำ ความผิด ตามมาอีกมากมาย กล่าวคือในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินของผู้กระทำ ความผิด ใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ซึ่งเป็น ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอาจส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำ ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และหากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็น ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า อาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการแล้วแต่กรณีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น

ไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวันตามมาตรา 48 การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา 48 จะมีทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อน และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้ายปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น จึงจะสามารถสั่งให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นได้ ก่อนที่จะมีคำสั่งให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น จะต้องทำการตรวจสอบให้ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ก่อนว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วแต่กรณีจึงสามารถสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้มีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน แสดงให้เห็นว่านอกจากจะมีพยานหลักฐานว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดก่อนแล้ว ยังจะต้องมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินดังกล่าวนั้นด้วย หากยังไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใด ถึงแม้ว่าจะมีพยานหลักฐานว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วแต่กรณีก็ยังไม่สามารถตามมาตรา 48 ที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นได้แต่อย่างใด นอกจากนี้ต้องมีเหตุผลสนับสนุน เหตุอันควรเชื่อได้ว่า นั้น โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง จึงไม่ใช่กรณีสงสัยโดยเลื่อนลอย เช่น คำชดทอของผู้ต้องหาอื่นแต่เพียงอย่างเดียวถือว่ายังเลื่อนลอยอยู่

มีเหตุอันควรเชื่อหรือไม่ จึงเป็นการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการหรือเลขาธิการแล้วแต่กรณีโดยแท้จริง และส่วนใหญ่ก็ใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจ ไม่มีเหตุผลสนับสนุนเหตุอันควรเชื่อ ไม่เหมาะสม เกิดความผิดพลาด ไม่ปฏิบัติตามหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งกำหนดหลักในการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ไว้ 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การวินิจฉัยข้อเท็จจริง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นจากพยานหลักฐาน และต้องพิจารณาว่าพยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ว่าได้เกิดขึ้นหรือมีอยู่จริงหรือไม่ ขั้นตอนที่ 2 การปรับบทกฎหมาย (ดุลพินิจในส่วนขององค์ประกอบของกฎหมาย) กล่าวคือ บางกรณีกฎหมายจะบัญญัติข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบโดยใช้ถ้อยคำที่มีความชัดเจนแน่นอน แต่บางกรณีกฎหมายบัญญัติถ้อยคำที่มีความหมายกว้างๆ และไม่มีคำจำกัดความไว้ หรือไม่อาจกำหนด ความหมายได้แน่นอน ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจ (ดุลพินิจในส่วนของผลของกฎหมาย) กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่า กฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่กระทำการได้เพียงประการเดียวหรือหลายประการ

เมื่อมีการนำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์มาเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หากไม่ตรวจสอบหลักฐานให้ปรากฏก่อนว่าทรัพย์สินใด

เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย หรือ ปกปิดทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยอาศัยเหตุแต่เพียงว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้ายปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินนั้น ไม่มีเหตุผลสนับสนุนเหตุอันควรเชื่ออย่างเพียงพอที่จะทำให้เชื่อได้ว่ามีการกระทำนั้น ๆ แล้วใช้ดุลยพินิจอย่างบิดเบือน ไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล และความสมเหตุสมผล จะก่อให้เกิดความผิดพลาดและสร้างความเสียหายแก่ผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดเมื่อไม่สามารถทำธุรกรรมได้เป็นเวลานาน ๆ ก็ต้องหยุดชะงักเกิดความเสียหายขาดประโยชน์อันควรจะได้รับอย่างมากมายมหาศาลและอาจทำให้ธุรกิจนั้นประสบปัญหาอย่างรุนแรงถึงขั้นธุรกิจนั้นขาดทุนและปิดกิจการในที่สุดก็เป็นได้ นอกจากนี้ยังกระทบไปถึงสิทธิสิทธิเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร สิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิเสรีภาพในการประกอบกิจการ ตามมาอีกด้วย

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โดยที่ผู้ประกอบอาชญากรรมได้ทำการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น อันเป็นการปกปิดเงิน และได้นำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชญากรรมต่อไปซึ่งเป็นผลให้มีการประกอบอาชญากรรมมากขึ้นและกว้างขวางขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นการสร้างปัญหาที่ทวีความรุนแรงให้กับสังคมโดยรวม และโดยที่กฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถปราบปรามการปกปิดเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้เท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อเป็นการตัดวงจรอาชญากรรมดังกล่าวจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการปกปิดเงิน พ.ศ. 2542 ขึ้นมาใช้บังคับ โดยกำหนดให้มีมาตรการทางแพ่งและมาตรการทางอาญา และกำหนดให้นำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการปกปิดเงินไปดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นได้ด้วย เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการปกปิดเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 ปัจจุบันมีความผิดมูลฐานทั้งสิ้น 21 ประเภท นอกจากนี้ยังมีความผิดมูลฐานตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้การกระทำนั้น ๆ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการปกปิดเงินอีก 3 ประเภทรวมเป็น 24 ประเภท

การที่จะกำหนดความผิดอาญฐานใดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการปกปิดเงินนั้นมีหลักเกณฑ์ว่าควรเป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีรูปแบบและวิธี

ดำเนินงานมีลักษณะเป็นอาชญากรรม ความผิดที่มีรูปแบบและลักษณะการประกอบอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูง ความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากกาการปราบปราม และ ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ แม้ความผิดมูลฐานที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา จะเป็นความผิดที่เข้าหลักเกณฑ์ ดังกล่าวข้างต้น แต่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา นั้นประกอบด้วยกฎหมายหลายฉบับซึ่งแต่ละฉบับจะประกอบด้วยลักษณะของความผิดที่แตกต่างกันไป บางฉบับมีโทษค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจและสังคม บางฉบับมีโทษเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับปรับคดีอาญาที่ระงับไป แต่ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ นั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากกฎหมายฉบับอื่น ๆ เนื่องจากลักษณะการกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ เป็นความผิดอันยอมความได้หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัว ไม่เป็นความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม เป็นความผิดอาญาประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนคนหนึ่งคนใดเป็นการส่วนตัว เป็นความผิดที่ต้องอาศัยเจตนาของผู้อย่างเสียหายเป็นเงื่อนไขในการดำเนินคดี เป็นความผิดที่มีวัตถุประสงค์ต้องการคุ้มครองผู้เสียหายเป็นการส่วนตัว เป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อย เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมากที่พึงเคารพเจตจำนงของผู้เสียหาย และเป็นความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง เมื่อคู่กรณีตกลงยอมความกันโดยอาจยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่กัน สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 ที่บัญญัติไว้ว่า ในคดีความผิดต่อส่วนตัวสิทธิการนำคดีอาญาย่อมระงับไป เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ผู้เสียหายและเจ้าพนักงานของรัฐจึงไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในความผิดฐานนั้นได้อีกทั้งทางอาญาและทางแพ่ง

การกำหนดให้ความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่รวมถึงกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ด้วย เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาไม่ว่าจะเป็น ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และ ปัญหาเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ควรแก้ไขนิยาม คำว่า “ความผิดมูลฐาน” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 (13) ซึ่งในปัจจุบันบัญญัติว่า “(13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวล

กฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า”

โดยแก้ไขเป็น

“(13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า ยกเว้นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่มีวงเงิน หรือรายได้จากการกระทำความผิดไม่เกิน 100,000 บาท ”

เนื่องจากความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประกอบด้วยกฎหมายหลายฉบับ หนึ่งในนั้นคือพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ตามคำนิยามคำว่า “ความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา” จะประกอบด้วยกฎหมายทั้งสิ้น 7 ฉบับซึ่งรวมถึงความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่เป็นความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ด้วย ดังนั้นเพื่อให้การกำหนดลักษณะของความผิดมูลฐานในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความชัดเจน โดยการแยกการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์อันเป็นความผิดอันยอมความได้หรือเป็นความผิดต่อส่วนตัวที่มีวงเงินหรือรายได้จากการกระทำความผิดไม่เกิน 100,000 บาท ออกจากการกระทำผิดขนาดใหญ่ ที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรม และเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจอันจะทำให้ไม่สามารถนำมาตราการทางอาญาและทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหลายประการมาใช้กับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่มีวงเงินหรือรายได้จากการกระทำความผิดไม่เกิน 100,000 บาทได้

2. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 58 วรรคหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันบัญญัติว่า “ มาตรา 58 ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดใดเป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้”

โดยแก้ไขเป็น

“ มาตรา 58 ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดใด เป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้แต่ทั้งนี้มิให้ใช้บังคับกับความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่มีวงเงินหรือรายได้จากการกระทำความผิดไม่เกิน 100,000 บาท ”

เดิมความผิดอันยอมความได้เช่นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ เมื่อคู่กรณีตกลงยอมความกันโดยอาจยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่กัน และคดีระงับลงไปแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 ก็ยังสามารถนำมาตรา 58 ไปดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้ เมื่อเพิ่มข้อความข้างท้ายมาตรา 58 ในลักษณะเป็นข้อยกเว้นว่า “ไม่ให้ใช้บังคับกับความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่มีวงเงินหรือรายได้จากการกระทำความผิดไม่เกิน 100,000 บาท” ทั้งนี้เพื่อให้ความผิดอันยอมความได้ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่มีวงเงินหรือรายได้จากการกระทำความผิดไม่เกิน 100,000 บาท ไม่ต้องถูกดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากเมื่อผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดสามารถตกลงยอมความกัน สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องดำเนินการกับทรัพย์สินต่อไปอีก

3. ปัญหาเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ครุฑการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 48 วรรคหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันบัญญัติว่า “มาตรา 48 ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอนจำหน่าย ยักย้าย ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน”

โดยแก้ไขเป็นดังนี้

“มาตรา 48 ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินนั้น ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน”

ทั้งนี้เพื่อให้การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนและรัดกุมมากยิ่งขึ้น โดยคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการฟอกเงินแล้วแต่กรณี จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ จะต้องปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักยอก ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินนั้น ทำให้การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดต้องทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และมีพยานหลักฐานมาสนับสนุนเหตุอันควรเชื่อให้มีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น แตกต่างกับบทบัญญัติเดิมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอนจำหน่ายยักยอกปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดคณะกรรมการธุรกรรมก็มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ซึ่งได้แล้ว

บรรณานุกรม

- ก่อเกียรติ พิมพ์ทอง. **หลักสุจริตทางพาณิชย์**. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 2550.
- กิตติภักดิ์ ลักษณะพิสุทธิ์. **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ศึกษาเฉพาะมาตรการในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2546.
- การละเมิดลิขสิทธิ์**. [ออนไลน์] 2558. เข้าถึงได้จาก: <http://www.microsoft.com/thailand/piracy/iplaw.aspx> [21 พฤษภาคม 2558].
- คลังปัญญาไทย. **ความผิดอันยอมความได้**. [ออนไลน์]. 2559. เข้าถึงได้จาก: <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php> [12 กุมภาพันธ์ 2559].
- จันทน์ นาคเจริญวารี. **การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. **มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2540.
- ชำนาญ ชาติษฐ์. **การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 :ศึกษาเฉพาะกรณี มาตรา 48**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2549.
- ชัยอนันท์ แสงปุตตะ. **กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดมูลฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541.

- ณัฐพงศ์ โปษกะบุตร. **หลักสุจริต : หลักพื้นฐานแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**. กรุงเทพมหานคร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2545.
- ดุชฎี เลี้ยงประไพพันธ์. **กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน:ศึกษากรณีความผิดเกี่ยวกับสุราเถื่อน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง . 2547.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. **สิ่งที่ควรคำนึงเกี่ยวกับการฟอกเงิน .ในรวมบทความและสารานุกรมเกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงินกรุงเทพมหานคร: กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานกฤษฎีกามนตรี, 2542.**
- นิกร เกียรติกุล. **การฟอกเงิน**. กรุงเทพมหานคร: Translators-at-law.com, 2543.
- นิรมัย พิศแข. **ปัญหาการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2549.
- นิวัฒน์ โชติพงษ์วันดี. **มาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ต่อสัญญาประกันชีวิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2550.
- ปรัชญา พานทอง. **มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษาเฉพาะกรณีการริบทรัพย์สิน**. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยเกริก. 2546.
- ปิยะพันธ์ สารากรบริรักษ์. **การกำหนดความผิดอาญาฐานเกี่ยวกับการฟอกเงิน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2534.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. **กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์. 2519.
- ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล. **กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไปคำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4-14**. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2548.
- หยุด แสงอุทัย. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.
- ลัทธสัญญา เพียรสมภาร. **มาตรการยึดอายัดและริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2546.
- วันชัย ศรีนวลนัต. **การใช้มาตรการทางกฎหมายลงโทษริบทรัพย์สินในคดียาเสพติด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532.

- วัชรพล ประสารราชกิจ. อาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย : รูปแบบ ขอบเขต ความรุนแรงและ
แนวทางแก้ไขปัญหา. เอกสารวิจัยหลักสูตรผู้บริหารกระบวนกรยุติธรรมระดับสูง
วิทยาลัยยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2541.
- วิชัย ตันติกุลานันท์. คำอธิบายกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร:
พิมพ์อักษร, 2543.
- วิทยา นีติธรรม. การกำหนดกรอบลักษณะความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2548.
- วีระพงษ์ บุญโยภาส. การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการ
จัดตั้งในลักษณะองค์กร (ระยะที่2) หัวข้อการกำหนดความผิดฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็น
องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการ
ปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการยึดอายัดและริบทรัพย์สิน. รายงานการวิจัย, สถาบัน
กฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด. 2546.
- เศรษฐบุตร อิทธิธรรมวินิจ และคณะ. การลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล : ศึกษารณีการกำหนดความผิด
อันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา. [ออนไลน์]. 2558. เข้าถึงได้จาก: <http://images.cwinyawat.multiply.multiplycontent.com/.../article.doc?> [12กุมภาพันธ์ 2559].
- สีหนาท ประยูรรัตน์. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.
กรุงเทพมหานคร : ส .เอเซียเพลส, 2542.
- สุรพล ไตรเวทย์. คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2543.
- Black Henry. Campbell :Black'sLaw Dictionary. 6 th ed. St.Paul:West Publishing
Co.,1990.